

Bedömning för lärande – formativ klassrumspraktik

Per Berggren och Maria Lindroth
2016-04-26

Black & Williams fem principer för formativ bedömning

- Klargörande av planering och vilka krav som finns för området

(clarifying and sharing learning intentions and criteria for success;)

- Åstadkomma en miljö som främjar lärande

(engineering effective classroom discussions and other learning tasks that elicit evidence of student understanding;)

- Ge formativ återkoppling som leder lärandet framåt

(providing feedback that moves learners forward;)

- Göra eleverna som resurser för varandras lärande

(activating students as instructional resources for one another; and)

- Göra eleverna till ägare av sitt egna lärande

(activating students as the owners of their own learning.)

Black & Williams fem principer för formativ bedömning

	Var eleven är på väg	Var befinner sig eleven nu	Hur kan eleven nå dit
Lärare	1 Tydliggöra lärandemålen och framgångskriterier	2 Skapa effektiva klassrumsdiskussioner, aktiviteter och uppgifter som lockar fram belägg för lärande.	3 Ge respons som för eleven framåt
Klasskamrat	Förstå och dela med sig av lärandemålen och framgångskriterier	4 Aktivera eleverna som läranderesurser för varandra	
Elev	Förstå lärandemålen och framgångskriterier	5 Aktivera eleverna som ägare över sitt eget lärande.	

Black & Williams fem principer för formativ bedömning

Klargörande av planering och vilka krav som finns för området

- Syfte med avsnittet och förmågor
- Centralt innehåll
- Arbetsform / uppgifter
- Hur lång tid?
- Examination(er)
- Konkretisering av målen

Black & Williams fem principer för formativ bedömning

Åstadkomma en miljö som främjar lärande

- Lärarledd upptäcktsinlärning
- No-hands up
- Vikten av att ställa rätt frågor
- Rutiner (t ex kända arbetsformer, hur lektioner börjar och slutar, fasta platser)

Black & Williams fem principer för formativ bedömning

Ge formativ återkoppling som leder lärandet framåt

- Utgå från uppgiften/processen
- Uppmärksamma vad eleven kan
- Ge *konkreta* förslag på hur elevens prestationer kan bli bättre

Black & Williams fem principer för formativ bedömning

Göra eleverna till resurser för varandras lärande

- Tre bra saker och ett förbättringsområde (*Two stars and a wish*)
- EPA – Enskilt, Parvis, Alla tillsammans
- Planera kamratrespons som en naturlig del av undervisningen

Black & Williams fem principer för formativ bedömning

Göra eleverna till ägare av sitt egna lärande

- Självsfattning innan ett avsnitt
- Bedöma egna uppgifter
- Egen reflektion kring gjord bedömning
- Planera självbedömning som en naturlig del av undervisningen

Feedback som stöttar lärande

John Hattie

- Utgår från uppgiften (ej person)
- Beskriver vad eleven kan (inte vad eleven inte kan)
- Ger *konkreta* förslag på hur elevens prestationer kan bli bättre
- Innehåller kamratrespons och självbedömning som en naturlig del av undervisningen

Feed-back som utvecklar

■ Hur ger vi feed-back som leder framåt?

- Jättebra! Du hade bara ett fel!
- Jag ser i ditt arbete att du vet vad jag vill att du ska...
- Jag har rättat dina fel så att du kan se vad som är rätt...

-Red pencil assessment?

-Personligt eller opersonligt?

-Är det rätt att rätta?

Personligt eller inte?

“Jag ser att du har förstått vad jag tycker är viktigt om ekonomisk tillväxt men du visar också att du inte riktigt har förstått hur ekonomisk tillväxt och inflation hänger ihop.”

“I redovisningen visas det tydligt en utvecklad kunskap om ekonomisk tillväxt. Kopplingen mellan ekonomisk tillväxt och inflation är otydlig. För att höja kvaliteten på arbetet bör denna relation förtydligas, gärna med något exempel.”

Feed-back som utvecklar

“Mitt bästa sommarminne är när jag och min familj åkte till skara sommarland där vi badade och lekte hela dagen efter att vi varit där så bodde vi i tält på en camping. Pappa grillade världens godaste hamburgare efter det spelade vi minigolf med mina kusiner jag vann.”

Mitt bästa sommarminne är när jag och min familj åkte till Skara sommarland. Vi badade och lekte där hela dagen. Efter det att vi varit där så bodde vi i tält på en camping. Pappa grillade världens godaste hamburgare. Sedan efter det spelade vi minigolf med mina kusiner, jag vann. !

Beskrivningen har ett bra berättande och byter inte tempus. Eftersom texten har så många ord bör den delas upp i meningar. Det finns också ord som inte är rättstavade. Försök hitta de felstavade orden och lämna en text där du satt ut fler punkter.

Feed-back som utvecklar

“Växthuseffekten orsakas av gaser som finns runt jorden och som vi människor släpper ut. När vi släpper ut avgaser från bilar och fabriker blir det ännu mer gaser och gaserna gör så att jorden blir varmare och varmare. Om vi inte hade någon växthuseffekt skulle livet på jorden må bättre.”

Du har rätt när du säger att växthuseffekten orsakas av utsläpp från oss människor men varför tror du att jorden blir varmare och vad baserar du din teori om att livet skulle bli bättre om växthuseffekten försvann?

I analysen av växthuseffekten visar texten en förståelse för orsaker till ökad växthuseffekt och hur människor påverkar den. Slutsatsen är inte helt rätt och behöver utvecklas för att höja kvaliteten på arbetet. Till exempel bör det framgå hur växthuseffekten krävs för liv på jorden.

Feed-back som utvecklare

$$26 + 15 = 30 + 11 = 41$$

$$13 \times 17 = 10 \times 10 + 3 \times 7 = 100 + 21 = 121$$

$$51 - 39 = 50 - 30 + 1 - 9 = 18$$

$$13 \times 17 = 10 \times 17 + 3 \times 17 = \dots$$

$$51 - 39 = 50 - 40 + 1 = \dots$$

Två av uppgifterna är inte rätt lösta. Försök hitta felet och lös dem så att svaren blir rätt.

Hitta två liknande uppgifter i boken som är svårare och två som är liknande men lättare. Vad är det som gör dem svårare eller lättare?

Fixed Mindset vs Growth Mindset

Carol Dweck

- Att framstå som smart är viktigt
- Undviker svårare uppgifter för att inte riskera att verka korkade
- Misstag och bakslag är en naturlig del av lärandet
- Väljer svårare uppgifter för att lära sig något av dem
- Huvudorsakerna till att de lyckas bättre är att de jobbar hårdare, letar efter nya vägar och frågar andra

Statiskt eller dynamiskt tänkande

- Intelligens och förmågor är medfödda och oföränderliga
- Prioritet: Att visa vad jag kan. Misslyckande är tecken på låg begåvning. Lyckas utan ansträngning.
- Misslyckande skylls på andra eller på otur
- Intelligens och förmågor kan utvecklas.
- Prioritet: Att utveckla mig själv och bli bättre. Misslyckanden betyder att jag måste anpassa mina strategier. Utmaningar hjälper mig att lära
- Misslyckanden skylls inte på någon – jag vill bara veta hur jag ska lyckas bättre nästa gång.

Hur ger vi beröm påverkar utvecklingen

- Vuxna tror att det är bra att tala om för barnen/eleverna att de är smarta och begåvade vilket leder till att verka smart blir viktigt i sig.
- Om vuxna ger beröm för processen, att barnen/eleverna arbetat hårt eller använt bra strategier inspirerar det barnen/eleverna att söka nya utmaningar.

Återkoppling från eleverna

- Färgade muggar (löpande under lektion)
- Tummen upp/ner (specifik fråga, innehåll)
- Exit cards (efter lektion)
- Mentimeter/Socrative/Kahoot...
- “Pluppa” på graderad skala
- Små skrivtavlor (vägvalsfrågor)

Slutna frågor eller varför- och hur-frågor

Sluten fråga

- Är en kvadrat en parallelltrapets?
- Är *être* ett regelbundet verb?
- Är det här en sats eller en mening?
- Är kol en metall?

Varför-fråga

- Varför är en kvadrat en parallelltrapets?
- Varför är *être* ett oregelbundet verb?
- Varför är det här en mening och inte en sats?
- Varför är kol inte en metall?

Hur-fråga

- Hur skiljer sig en kvadrat från en parallelltrapets?
- Hur skiljer sig regelbundna och oregelbundna verb åt?
- Hur gör man en sats till en mening?
- Hur avgör man om kol är en metall?

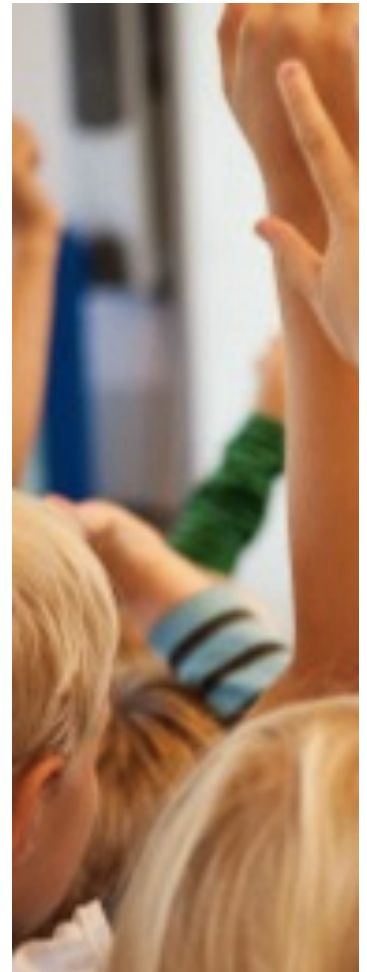
Kontrastfrågor

- Vad är ett primtal?
- Hur var livet under apartheid?
- Är fladdermusen ett däggdjur?
- Varför är 17 ett primtal och inte 15?
- Hur skiljde sig livet för svarta och vita åt under apartheid?
- Varför är fladdermusen ett däggdjur men inte pingvinen?

Diskussionsfrågor och vägvalsfrågor

- Diskussionsfrågor – bra frågor som i en (längre) diskussion visar om eleverna har förståelse.
- Vägvalsfrågor – frågor som snabbt ger information om eleverna har förståelse så att lektionerna kan gå vidare till nästa steg.

Diskussionsfrågor och vägvalsfrågor

Varför intresserar sig historiker för fördomar när de analyserar historiska källor?

1. Man kan aldrig lita på att folk säger sanningen.
2. Folk utelämnar avsiktligt detaljer.
3. Det är endast möjligt att ge meningsfull information om man har bevittnat en händelse i första hand.
4. Människor tolkar samma händelse på olika sätt i enlighet med sin erfarenhet.
5. Människor är omedvetna om motiven för sina handlingar.

Vilket år började andra världskriget?

1. 1937
2. 1938
3. 1939
4. 1940
5. 1941

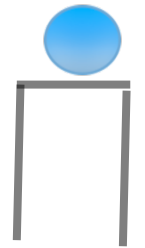
Diskussionsfrågor och vägvalsfrågor

Istärningar läggs i ett glas vatten. Vad händer med vattenytan när isen smälter?

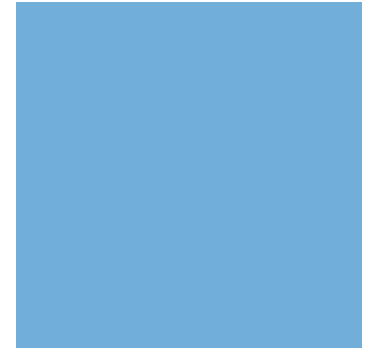
1. Vattennivån sjunker.
2. Vattennivån förblir samma.
3. Vattennivån stiger.
4. Det behövs mer information för att man ska vara säker.

På ett bord ligger det en boll. Den rör sig inte för att:

1. Inga krafter skjuter på eller drar i bollen.
2. Tyngdkraften drar bollen neråt, men bordet är i vägen.
3. Bordet skjuter uppåt med samma kraft som tyngdkraften drar neråt.
4. Tyngdkraften håller den på bordet.

Diskussionsfrågor och vägvalsfrågor

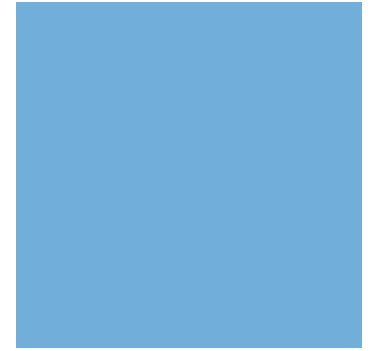

Vilken av följande meningar är den bästa översättningen av “Jag ger honom boken”?

1. Yo lo doy el libro
2. Yo doy le el libro
3. Yo le doy el libro
4. Yo doy lo el libro
5. Yo doy el libro le
6. Yo doy el libro lo

...och i din handledning

- Skapa rutiner för träffarna, använd TLC
- Bestäm artiklar och filmer för "Nytt lärande"
- Träffarna är "Helig tid" – får ej bli tid som utnyttjas för andra saker
- Rektors stöd av processen är viktig
- Nätverk för handledare för erfarenhetsutbyte
- Målet är att alla ska bli bättre på bedömning för lärande

TLC – Teacher Learning Community

- Introduktion (5 min)
- Startaktivitet / runda (5 min)
- Hur går det? (30-50 min)
- Nytt lärande (25-40 min)
- Revidera sin egen plan (10-15 min)
- Avsluta mötet (5 min)

TLC – Teacher Learning Community

Detta gör jag just nu	Andras tankar, reflektioner och idéer	Diskussion om film/läst artikel...	Mina nya tankar	Min plan
Detta har jag för avsikt att göra				
Mina förväntningar/farhågor				

Tack för att ni lyssnade!

Per.Berggren@botkyrka.se

Maria.Lindroth@botkyrka.se

www.kulmatematik.com

